

EEN GIDS VOOR OUDERS

JONGE HOOGBEGAAFDE KINDEREN

DOOR RENATA HANSIKOVA
IEKU ADVIES

IS JE KIND HOOGBEGAAFD?

Sommige mensen zullen het misschien belachelijk vinden dat je je kind, dat nog zo jong is, hoogbegaafd noemt. Je wil ook geen etiketten plakken. Je wilt alleen dat de behoeftes van je kind erkend worden.

Het is niet de school die signaleert op zo'n jonge leeftijd. Het zijn de ouders die als eersten en het meest effectief hun kind als hoogbegaafd zien.

De scholen gebruiken bepaalde standaarden om een kind als hoogbegaafd te identificeren. Het probleem is dat zodra een kleuter op school komt hij of zij zich vrij direct – binnen 4 of 6 weken – aanpast aan de rest. En dan kun je vaak zijn begaafdheid niet meer zien.

Tekenen van hoogbegaafdheid zijn:

- ★ Geavanceerd taalgebruik
- ★ Vroeg kunnen lezen of geïnteresseerd zijn in letters
- ★ Goed observatievermogen en nieuwsgierigheid
- ★ Ongebruikelijk goed geheugen
- ★ Periodes van intense concentratie
- ★ Artistieke begaafdheid
- ★ Langer bij een taak blijven dan leeftijdsgenoten
- ★ Begrip van concepten die vaak pas op een oudere leeftijd bekend zijn
- ★ Relaties tussen informatie en concepten beter zien dan leeftijdsgenoten
- ★ Verder denken dan zijn/haar neus lang is

Lichamelijke, sociale, emotionele en taalkundige ontwikkeling verloopt in stappen. Kinderen doorlopen deze stappen meestal in hun eigen tempo, maar het is typisch voor hoogbegaafde kinderen om zich asynchroon te ontwikkelen. Bijvoorbeeld: een hoogbegaafde kleuter kan misschien zelfstandig lezen maar heeft hulp nodig om zijn veters te strikken.

Veel ouders vinden het daarom lastig om aan de academische behoeftes van hun hoogbegaafde kind tegemoet te komen. Wanneer de intellectuele ontwikkeling sneller gaat dan die van de motorische vaardigheden, kan een kind hevig gefrustreerd raken doordat zijn handen en lichaam niet willen doen wat zijn geest hem ingeeft. Hij kan niet schrijven in het tempo waarin hij denkt en zijn jonge vingers kunnen de beelden die hij voor ogen ziet niet op papier zetten of de melodie die hem duidelijk voor de geest staat niet uit de piano toveren.

Een goede omgeving biedt het kind keuzes, ervaringen meteen open einde en mogelijkheden om onderwerpen te verkennen die zij interessant vinden – vooral met intellectueel gelijke vrienden.

Hoogbegaafd betekent niet beter, het betekent anders.

Is je peuter hoogbegaafd?

Ouders observeren vaak als eersten het gedrag dat kan wijzen op hoogbegaafdheid:

- Begrijpt de betekenis en het gebruik van woorden beter dan leeftijdsgenoten
- Is nieuwsgierig over veel dingen en stelt vaak vragen
- Is erg goed in puzzels of problemen oplossen
- Heeft een goed gevoel voor humor en begrijpt meer grappen dan leeftijdsgenoten
- Heeft een goed geheugen en herinnert zich details van gesprekken of verhalen
- Is geïnteresseerd in ingewikkelde onderwerpen zoals tijd en ruimte
- Heeft een grote fantasie of denkbeeldige vrienden
- Concentreert zich veel langer op bepaalde activiteiten dan leeftijdsgenoten
- Leest of snapt wiskunde-gerelateerde problemen op vroege leeftijd
- Laat talent zien in muziek, kunst of drama

Je zoekt een school die:

- zich aanpast aan de behoeftes van hoogbegaafde kinderen
- kinderen betreft bij activiteiten en ze creatief laat denken
- een aantal materialen biedt om te verkennen of onderzoeken
- kinderen aanmoedigt om te spreken, vragen, discussiëren en actief betrokken te zijn bij het leren
- kinderen helpt om hun interesses en talenten te volgen
- methodes durft los te laten
- ouders aanmoedigt om betrokken te zijn

Hoe kun je je kind helpen zijn talenten te ontwikkelen?

Ouders spelen een belangrijke rol in het ontwikkelen van vaardigheden van een jong hoogbegaafd kind. Om effectief te zijn moeten ouders:

- ★ De behoefte aan onafhankelijkheid van hun kind steunen
- ★ Duidelijke grenzen stellen
- ★ Duidelijk en enthousiast communiceren
- ★ De woordenschat uitbreiden door nieuwe woorden te gebruiken
- ★ Verschillende leermaterialen aanbieden
- ★ Uiteenlopende vaardigheden helpen ontwikkelen
- ★ Speelmaatjes vinden met dezelfde interesses
- ★ Creativiteit aanmoedigen
- ★ Helpen met creatieve hobby's

Leer meer over intensiteit!

Intensiteit is de belangrijkste kenmerk van hoogbegaafde mensen. Hoogbegaafdheid heeft zowel een emotionele als een intellectuele component: de intellectuele complexiteit gaat hand in hand met de emotionele diepte. Het denken van een hoogbegaafd kind is complexer en heeft meer diepte in vergelijking met een gemiddeld kind. Zo zijn ook zijn emoties veel complexer en intenser – hoe hoger het IQ des te intenser en complexer het kind (of de volwassene). Complexiteit komt naar voren in een breed scala aan emoties die hoogbegaafde kinderen kunnen ervaren. De intensiteit is zichtbaar bij alles wat ze doen: heftige reacties op het handelen van anderen, heftig verdriet, heftige blijdschap. Deze gevoelens zijn voor ouders vaak heel herkenbaar.

Emotionele intensiteit is niet een kwestie van meer gevoel hebben dan anderen. Het is een compleet andere manier van de wereld ervaren: levendig, gefascineerd, scherpzinnig, omvattend, complex, indrukwekkend – sidderend levend zijn.

Veel mensen zijn zich er niet van bewust dat intense emoties een onderdeel zijn van hoogbegaafdheid en er wordt over het algemeen weinig of verkeerd aandacht aan besteed door ouders en leerkrachten.

Wanneer sociale en emotionele behoeftes van een kind begrepen en tegemoet gekomen worden ontwikkelt hij een positief zelfbeeld en vaardigheden die nodig zijn om met de uitdagingen van het leven om te gaan. Sommige vaak voorkomende sociaal-emotionele karakteristieken zijn:

- Intensiteit
- Perfectionisme
- Concentratie en doorzettingsvermogen
- Uitstelgedrag
- Nieuwsgierigheid
- Complexiteit
- Bereid zijn om risico's te nemen
- Een grote fantasie
- Frustratie, slecht humeur en soms
- depressie

Our kids are normal. They just aren't typical. Jim Delisle

Wil je meer lezen over jonge hoogbegaafde kinderen? Kijk op mijn website www.ieku.nl.

Renata Hamsikova
ECHA Specialist in Gifted Education

IeKu Advies
Verlengde Lageweg 19, 1628 PM Hoorn
tel.: 06-22511886, email: renata@ieku.nl

